

Nota voor : vergadering algemeen bestuur
Datum : 12 december 2019
Onderwerp : Richtinggevende uitspraken GHOR
Agendapunt : 10A.
Kenmerk : AB/1940

Portefeuillehouder: A. Vermeulen

Bijlagen: 1. Scenario's GHOR uit Reader tweedaagse september 2019
2. Presentatie GHOR AB 31 oktober 2019

Inleiding

Tijdens de bestuurlijke tweedaagse op 18 en 19 september 2019 heeft het AB richtinggevende uitspraken gedaan over de toekomst van de VNOG. Daarbij is ook een aantal (vervolg)opdrachten uitgesproken, waaronder een opdracht voor de GHOR.

Het bestuur heeft aan de directeur Publieke Gezondheid gevraagd een nadere onderbouwing te geven op onderdelen waar een extra investering op wordt gevraagd. In de toekomstvisie is ten aanzien van de GHOR het volgende opgenomen:

GHOR

21. De GHOR wordt op sterkte gebracht conform het niveau van de gerepareerde begroting 2019.
22. De GHOR maakt een nadere analyse, onderbouwing en financiële berekening bij de onderdelen waar extra investering op gevraagd wordt, bovenop de gerepareerde begroting. Deze onderdelen, met het accent op informatievoorziening en burgerparticipatie (conform de toekomstvisie) zijn:
 - Risicoanalyse en planvorming om actoren bijeen brengen om proactief op trends en ontwikkelingen in te spelen (+ € 34.000).
 - Informatievoorziening om permanent de actuele beschikbaarheid van acute zorg te kunnen monitoren en te kunnen delen binnen het netwerk (+ € 189.000).
 - Operationele organisatie ter verbetering van de slagkracht van de geneeskundige crisisorganisatie met burgers als hulpverleners (+ € 57.000).
23. De middelen van deze extra investeringen zijn vooralsnog wel opgenomen in de financiële overzichten, maar worden pas verwerkt nadat de aanvullende analyse/onderbouwing is opgeleverd.

In de AB-vergadering van 31 oktober jl. heeft het afdelingshoofd GHOR een presentatie gegeven met daarin de gevraagde onderbouwing en financiële berekening van de onderdelen waar een extra investering op wordt gevraagd.

Het AB wordt gevraagd nu ook richtinggevende uitspraken te doen over de afdeling GHOR, zodat deze verwerkt kunnen worden in de Toekomstvisie, die voorligt in het extra AB van 15 januari. Ook kunnen de financiële gevolgen dan worden verwerkt in de concept begroting 2021-2024.

Toekomstbestendige GHOR

31 oktober 2019

Suparto Bambang Oetomo

Inhoud

1. Opdracht bestuur VNOG
2. Toelichting werkzaamheden GHOR
3. Ontwikkelingen
4. Bouwstenen GHOR
5. Risico's van de toekomst en oplossingen
6. Kostenoverzicht

1. Opdracht van bestuur tweedaagse

- Nadere analyse, onderbouwing en financiële berekening van het basisplusscenario van de GHOR
- met een accent op informatievoorziening en burgerparticipatie.

2. Toelichting GHOR

Doel

Burgers onder bijzondere omstandigheden optimale geneeskundige zorg bieden.

Wettelijk taak (Wvr)

- coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening
- advisering andere overheden en organisaties
- schriftelijke afspraken met zorgaanbieders bij de voorbereiding en uitvoering van geneeskundige hulpverlening.

2. Toelichting (2)

- GHOR wordt inhoudelijk aangestuurd door de Directeur Publieke Gezondheid (DPG)
- PIOFACH-taken ondergebracht bij VNOG
- Formatie GHOR 9,5 fte
- Benchmark Berenschot: personele kosten GHOR VNOG 22% lager dan gemiddelde van andere veiligheidsregio's

3. Ontwikkelingen

- Door invoering Wvr meer focus op crisisbeheersing
- Problemen in de zorg meer toegenomen dan verwacht:
 - Vergrijzing leidt tot meer kwetsbare ouderen die beroep doen op zorgvoorzieningen
 - Zorgketen is al overbelast door personeelskrapte
 - Fragiel evenwicht tussen zorgvraag en beschikbare capaciteit
- ➔ burgers VNOG merken de consequenties

4. Bouwstenen GHOR

Bouwsteen	Huidig	Basis plus scenario	Extra
Risicoanalyse en planvorming	2,6 fte	Anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen	+ 0,4 fte.
Advisering	2,6 fte	Vakbekwaam & professioneel adviseren omgevingswet	+ 0,4 fte.
Informatievoorziening	2,0 fte	Sterke informatiepositie binnen de witte kolom	+ 1,0 fte.
Vakbekwaamheid	2,2 fte	Realistisch oefenen met functionarissen en ketenpartners	+ 0,4 fte.
Operationele organisatie	1,1 fte	Slagkracht vergroten door samen met andere partijen burgerhulpverlening verder te ontwikkelen	+ 0,3 fte

5. Risico's voor de toekomst (1)

- GHOR krijgt knelpunten in zorgcontinuïteit te laat in beeld
 - Bij crises en incidenten is capaciteit in de zorg niet inzichtelijk
 - Slachtoffers/patiënten moeten langer wachten op benodigde zorg
- GHOR kan haar wettelijke taak niet goed vervullen

Oplossing:

Versterken **informatiepositie** GHOR
binnen de Witte Kolom

Effecten

- Actuele capaciteit en zorgrisico's in beeld;
- Sneller anticiperen op verstoringen in de zorgcontinuïteit van de geneeskundige keten (infectieziekten crisis, uitval zorginstelling, grootschalig incident).

Hoe willen we dat doen?

- Acute zorgregio's monitoren de capaciteit;
- GHOR ontsluit deze informatie ten behoeve van crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Vanaf 2024 is deze informatie 7 x 24 uur beschikbaar (op Oost 5-niveau).

5. Risico's voor de toekomst (2)

- GHOR heeft te weinig capaciteit om te anticiperen op belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen:
 - geneeskundige risico's raken onderbelicht
 - ketenpartners niet voorbereid op risico's
- Minder zelfredzame burgers moeten bij crisis en rampen langer op hulp wachten

Oplossing:

Extra capaciteit en stimuleren burgerhulpverlening.

Effecten

- Gezondheidskundige aspecten worden meegenomen planvorming en preparatie.
- Kwetsbare burgers worden sneller geholpen en minder afhankelijk van professionele hulpverleners.

6. Kostenoverzicht

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BOUWSTEEN						
Versterking informatiepositie						
personele kosten	0	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000
exploitatie	0	0	0	60.000	104.000	104.000
maatschappelijke ontwikkelingen						
personele kosten	0	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
exploitatie	0	10.000	20.000	31.000	31.000	31.000
totaal	0	155.000	165.000	236.000	280.000	280.000

READER

Bestuurlijke Tweedaagse VNOG

18 en 19 september 2019

3. GHOR

3.1 Algemene inleiding

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) coördineert - op basis van de Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's - de geneeskundige zorg bij incidenten, crisis en rampen om de burgers van de VNOG optimale hulp te bieden. De doelstelling is het zoveel mogelijk voorkomen van slachtoffers en indien er toch slachtoffers zijn, hen de best beschikbare zorg te bieden.

Dit gebeurt door de geneeskundige hulpverlening tijdens incidenten, crisis en rampen te laten functioneren als één (witte) keten, waarbij de taken en verantwoordelijkheden duidelijk afgebakend en ingevuld zijn. De GHOR draagt bij aan de voorbereiding van de geneeskundige keten op incidenten, crisis en rampen. Dit vereist veel afstemming met ketenpartners uit de zorgsector, zoals ambulancedienst, de GGD, ziekenhuizen en huisartsen. Onder regie van het openbaar bestuur werkt de GHOR (witte kolom) nauw samen met brandweer (rode kolom), politie (blauwe kolom), gemeenten (oranje kolom) en andere organisaties.

Daarnaast heeft de GHOR een belangrijke taak op het gebied van preventie van incidenten, crisis en rampen. Deze taak vertaalt zich onder andere in de bijdrage van de GHOR aan het risicoprofiel en andere planfiguren van de VNOG en in het verlenen van gericht advies aan zorginstellingen, gemeenten en andere partners, bijvoorbeeld op gebied van omgevings- en evenementenveiligheid.

De GHOR valt – net als de GGD - onder de verantwoordelijkheid van de Directeur Publieke Gezondheid, maar is – met het oog op de samenwerking - gepositioneerd als afdeling van de VNOG. De directeur VNOG is verantwoordelijk voor de PIOFACH-taken van

de afdeling GHOR. De begroting van de GHOR betreft 3% van de totale begroting van de VNOG.

De GHOR heeft een formatie van 9,5 fte en wordt aangestuurd door een afdelingshoofd tevens medisch manager (1 fte). In verband met de vacaturestop van de VNOG is 0,45 fte van de formatie niet ingevuld. De GHOR heeft daarom prioriteiten moeten stellen bij de uitvoering van haar wettelijke taken.

Uit de Benchmark van Berenschot blijkt dat de personele kosten van de GHOR 22% lager liggen dan het gemiddelde van de andere veiligheidsregio's¹.

¹ Benchmark Veiligheidsregio's pag.22, Berenschot augustus 2019

3.2 Overzicht betekenis bouwstenen in scenario's GHOR

Bouwsteen	Huidig scenario	Basis scenario	Basis plus scenario
1. Risicoanalyse en planvorming 2,6 fte	De GHOR overlegt en maakt afspraken met partners in de acute zorg, de publieke gezondheid, de care-organisaties (zoals verpleeg- en verzorgingshuizen), brandweer, politie en gemeente, buurregio's en op landelijk niveau. Daarnaast levert de GHOR een bijdrage aan het regionaal risicoprofiel, het crisisplan en het regionaal beleidsplan. Ook wordt input geleverd aan de financiële documenten in de P&C-cyclus van de VNOG. Als gevolg van de vacaturestop is 0,45 fte niet ingevuld. De GHOR hierdoor geen invulling kunnen geven aan de voorgeschreven risico-reducerende maatregelen², zoals preparatieplannen voor C-evenementen en knelpunten in de zorg. Ook ontbreekt formatie om structureel extra preparatie-afspraken te maken met organisatoren, zorgpartijen en gemeenten. Dit heeft tot gevolg dat de zorginstellingen zich minder goed kunnen voorbereiden op bekende risico's en capaciteitsproblemen. Dit leidt tot langere rijtijden voor ambulances en langere wachttijden en minder vrije bedden in ziekenhuizen.	In dit scenario is de 0,45 fte vacatureruimte ingevuld. Hierdoor wordt invulling geven aan de risico-reducerende maatregelen. Ook worden structureel extra preparatie-afspraken met organisatoren, zorgpartijen en gemeenten gemaakt zodat de zorginstellingen zich goed kunnen voorbereiden op de risico's en te verwachten capaciteitsproblemen. Daarnaast wordt netwerk met de care-organisaties vorm gegeven en wordt het bestuur van de VNOG geïnformeerd over de voorbereiding op de zorgverlening onder bijzondere omstandigheden bij de care-organisaties.	Maatschappelijke ontwikkelingen. De GHOR pakt (samen met GGD) relevante maatschappelijke thema's op. De GHOR brengt diverse organisaties en actoren (binnen en buiten veiligheid en zorg) bijeen. Het doel is kennis te delen, contacten en netwerken te faciliteren, verantwoordelijkheden in te kaderen, initiatieven te stimuleren, onderzoek en pilotprojecten te initiëren en/of te ondersteunen. Recente voorbeelden van deze werkwijze zijn HartVeiligWonen (HartslagNu), vluchtelingenopvang, extreem geweld, zelfredzaamheid. In de toekomst kan gedacht worden aan onderwerpen als een sociaal veilige woonomgeving, gezond ouder worden, burgerparticipatie, klimaatverandering en energietransitie. Met de formatie uit het minimumscenario kunnen dergelijke activiteiten uitsluitend worden gerealiseerd ten koste van reguliere wettelijke taken. Hiervoor is € 34.000 nodig (0,4 fte).

² Toetsingskader Multidisciplinaire Taakuitvoering Veiligheidsregio's 2018, ministerie van Justitie en Veiligheid.

	Daarnaast is het netwerk met (ruim zestig) care-organisaties nog niet structureel vorm gegeven en wordt geen uitvoering gegeven aan de wettelijke verplichting om het bestuur van de VNOG te informeren over de stand van zaken van de voorbereiding op de zorgverlening onder bijzondere omstandigheden bij de care-organisaties³. Dit heeft tot gevolg dat het bestuur geen inzicht heeft in de mate van voorbereiding van care organisaties en of die organisatie in staat zijn om de continuïteit van zorg tijdens bijzondere omstandigheden, zoals uitval van nutsvoorzieningen, verhoogd aanbod van patiënten en personeelskrapte, te garanderen. Maatschappelijke ontwikkelingen Ook ontbreekt capaciteit om adequaat te anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen over thema's als sociaal veilige woonomgeving, gezond ouder worden, burgerparticipatie, klimaatverandering en de energietransitie. Indien het bestuur wenst dat deze thema's vanuit gezondheidkundig perspectief ook aandacht krijgen, wordt verwezen naar het basisplusscenario.		
2. Advisering	De GHOR adviseert gemeenten en de raden van bestuur van ziekenhuizen en zorginstellingen over acute zorg en publieke gezondheid (totaal 2,6 fte). De advisering betreft evenementen, omgevingsveiligheid, zorgcontinuïteit en	Conform huidig scenario	Vakbekwaam en professioneel. De gemeente heeft een belangrijke verantwoordelijkheid bij de implementatie van de Omgevingswet. De gemeente kan er voor kiezen om de advisering over gezondheidkundige aspecten in het kader

³ WVR art.33,34 WPG art.2

2,6 fte advisering gemeenten: 165 adviezen	actuele bestuurlijke thema's zoals de jodiumdistributie. De afgelopen twaalf maanden⁴ heeft de GHOR 165 adviezen verstrekt: 39 voor gebouwde omgeving, 12 voor C-evenementen en 114 voor B-evenementen. Voor een deel van de B-evenementen wordt, na beoordeling als laag risico evenement, volstaan met een standaardadvies. Daarnaast wordt beleid ontwikkeld en deelgenomen en bijgedragen aan regionale en landelijke netwerken. De GHOR investeert op dit moment nog niet in kennis over gezondheidskundige aspecten met betrekking tot de omgevingswet. Het is aan het bestuur of de GHOR dit gaat doen. Zie basisplus scenario.		van de Omgevingswet onder te brengen bij de GHOR. Dit betekent dat bij inrichting van de fysieke leefomgeving ook geadviseerd wordt over fysieke veiligheid, zorgcontinuïteit en zelfredzaamheid. De GHOR is een betrouwbare en onafhankelijk adviseur en de medewerkers zijn hierin vakbekwaam en professioneel geschoold. Om voornoemde ambitie in te vullen is € 47.000,- nodig (0,4 fte (€ 34.000) en € 13.000 exploitatie.
3. Informatievoorziening 2 fte	Voor het inrichten en in standhouden van een uniforme informatie- en communicatievoorziening is 2 fte. Vanuit haar regierol faciliteert de GHOR een netcentrische werkwijze binnen de witte kolom door afstemming en informatiedeling tussen (fysieke en sociale) veiligheid en (acute zorg en publieke-) gezondheid. Dit betekent dat alle betrokkenen ten tijde van een crisis tegelijkertijd over dezelfde informatie en data beschikken. Informatiepositie GHOR binnen de witte kolom Door de concentratie van complexe behandelingen in specialistische centra, de reductie van het aantal bedden in	Conform huidig scenario	Informatiepositie GHOR binnen de witte kolom Door het permanent monitoren van het geneeskundig beeld ontstaat inzicht in de actuele beschikbaarheid van acute zorg. Risico's en knelpunten worden vroegtijdig gesignaleerd zodat proactief gehandeld kan worden. Mede daardoor is het bijvoorbeeld mogelijk om ten tijde van een incident slachtoffers sneller naar het juiste ziekenhuis te vervoeren en bij een infectieziektecrisis patiënten beter over de regio te verspreiden. Daarnaast kan de beschikbare informatie worden gebruikt voor risico-reducerende maatregelen zoals een goede inrichting van de fysieke leefomgeving en effect-reducerende maatregelen als extra repressieve

⁴ Van 1 juli 2018 tot 1 juli 2019.

	regionale ziekenhuizen, de vergrijzing van de bevolking en personeelsgebrek staat de beschikbaarheid van de acute zorg onder druk en neemt de kwetsbaarheid toe. Situaties waarbij sprake is van schaarste aan zorg-capaciteit komen steeds vaker voor. In de huidige situatie wordt informatie hierover pas in een laat stadium gedeeld zodat de GHOR uitsluitend reactief kan handelen. Er zijn geen financiële middelen om uitvoering te geven aan de verdere ontwikkeling van de informatiepositie van de GHOR, zoals is aangekondigd in de Strategische nota GHOR⁵ en aangekondigd in de Kadernota 2019-2022. Dit betekent dat geen actueel beeld is van de capaciteit in de geneeskundige keten, zoals aantal ziekenhuisbedden, huisartsen en ambulancezorg, besmettingen bij infectieziekten crisis. Ten tijde van incidenten en incidenten gaat veel tijd verloren om dit als nog in beeld te krijgen waardoor het langer duurt dat burgers de juiste zorg krijgen.		capaciteit en veilige schuilmogelijkheden. Eindbeeld is dat met vijf GHOR-regio's in Oost Nederland - samen met meldkamers ambulancediensten, huisartsen, Geestelijke Gezondheidszorg en thuis-zorgorganisaties - 24/7 een actueel geneeskundig beeld kan worden gedeeld. Daarnaast wordt - samen met de GGD en gemeenten - actief gewerkt aan de informatiepositie over maatschappelijke onderwerpen zoals sociaal en veilig wonen en gezond ouder worden. Met het realiseren van een sterke informatiepositie binnen de witte kolom wordt koppeling gelegd tussen veiligheid en gezondheid en beschikt de GHOR over actuele relevante informatie van het zorgveld. Om deze informatiepositie te realiseren, is € 189.000 nodig van de VNOG (1 fte en € 14.000 aan kapitaallasten (behorende bij een investering van € 41.000) en € 90.000 aan exploitatielasten). Uiteraard dragen de andere vier GHOR-afdelingen in Oost-Nederland een navenante bijdrage bij.
4. Vakbekwaamheid 2,2 fte	Vakbekwaamheid richt zich op de operationele GHOR-functionarissen met een rol binnen de mono- en multi-disciplinaire crisisbeheersing en leidt tot vakbekwame medewerkers. De focus bij vakbekwaamheid ligt op het vakbekwaam houden van de eigen	Conform huidig scenario	Realistisch oefenen Landelijk is een nieuwe leidraad vastgesteld waaraan moet de operationele organisatie voldoen. Het betreft leeractiviteiten voor GHOR-functionarissen en ketenpartners (waaronder de ambulancezorg) met het opschalingsmodel

⁵ Vastgesteld door het algemeen bestuur van de VNOG in 2015.

	operationele functionarissen. Daarnaast levert de GHOR (net als de brandweer en CB) onder andere door het leveren van een oefenstaf een bijdrage aan voorbereiding en uitvoering van 10 COPI-, 6 ROT-, 15 GBT-trainingen, burgemeestersgames en de jaarlijkse systeemtoets. Op dit moment wordt keten- en zorgpartners niet ondersteund in de voorbereiding en beoefening van hun crisisorganisatie. Gevolg is dat deze partners minder goed zijn voorbereid en de zorg aan patiënten minder effectief en minder efficiënt is. In het basis-plusscenario wordt hierin wel voorzien.		Grootschalige Geneeskundige bijstand (GGB)⁶. Net als alle andere GHOR regio's moet ook de GHOR van de VNOG aan de leidraad voldoen. Hiervoor is € 53.000 noodzakelijk (0,4 fte en € 19.000 aan exploitatielasten).
5. Operationele organisatie 1,1 fte	De operationele organisatie GHOR is ingericht volgens de landelijke hoofdstructuur en bestaat uit de directeur publieke gezondheid (DPG), de Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg, het Hoofd Informatie Geneeskundige Zorg en de Officier van Dienst Geneeskundig (OVDG). De DPG-rol wordt ingevuld door de GGD. De OVDG-en worden - omdat deze geneeskundige expertise niet binnen de VNOG beschikbaar is - als dienstverlening bij de Regionale Ambulance Voorziening ingekocht. Het gaat om ambulanceverpleegkundigen en ambulancechauffeurs. De totale kosten van de inhuur voor de		Slagkracht geneeskundige crisisorganisatie. Samen met het Nederlandse Rode Kruis en andere partijen wordt burgerhulpverlening verder ontwikkeld. Bijvoorbeeld door de burger als hulpverlener, helpende handen, informant of adviseur in te zetten. Daarmee wordt de slagkracht van de geneeskundige versterkt krijgen kwetsbare burgers eerder de juiste zorg. Om deze ambitie waar te kunnen maken, is € 57.000 extra nodig (0,3 fte en € 31.000 aan exploitatielasten).

⁶ Leidraad GGB 2015, GGD GHOR Nederland.

	operationele organisatie bedragen € 473.000. De hiervoor beschikbare GHOR-formatie wordt besteed aan activiteiten op het terrein van werven en selecteren van functionarissen, inzetregistratie en evaluatie, verwerven en beheren van middelen, maken van procedures en werkinstructies. Slagkracht geneeskundige crisisorganisatie Een toenemende vergrijzing onder de inwoners van onze regio leidt tot een stijging van het aantal kwetsbare ouderen. De beschikbaarheid van professionele zorg staat onder druk. Daarom is burgerhulpverlening een noodzakelijke aanvulling op de professionele voorzieningen. In het huidig scenario is geen capaciteit en budget om zelfredzaamheid en burgerhulpverlening te ontwikkelen. Gevolg is dat professionele hulp nog meer onder druk komt te staan waardoor kwetsbare burgers langer moeten wachten voordat ze de juiste zorg krijgen.		
--	--	--	--

3.3 Financieel overzicht gevolgen scenario's

Dit overzicht geeft de mutaties weer ten opzichte van het huidige scenario:

GHOR	Scenario Huidig				Scenario Basis				Scenario Plus					
	FTE	Personel e lasten	Exploitatie	Totaal	FTE	Personele lasten	Exploitatie	Totaal	Investering	FTE +	Rente en afschrijving	Personele lasten	Exploitatie	Totaal
Bouwsteen														
1. Risicoanalyse en planvorming	2,60	235.000		235.000						+0,40		+34.000		+34.000
2. Advisering	2,60	235.000		235.000						+0,40		+34.000	+13.000	+47.000
3. Informatievoorziening	2,00	181.000	14.000	195.000					+41.000	+1,00	+14.000	+85.000	+90.000	+189.000
4. Vakbekwaamheid	2,20	199.000	50.000	249.000						+0,40		+34.000	+19.000	+53.000
5. Operationele organisatie	1,10	100.000	473.000	573.000						+0,30		+26.000	+31.000	+57.000
	10,50			1.488.000				0		+2,50				+380.000

Scenario huidig is incl. 0,5 fte leidinggevende

9. Samenvatting en advies

9.1 Tot slot

Tot slot: op dit moment is de dienstverlening op alle niveaus in organisatie van de VNOG gegarandeerd. De veiligheid is niet in het geding (geweest).

Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van de voorgaande hoofdstukken. In paragraaf 9.2 wordt kort ingegaan op de financiering van de VNOG. Paragraaf 9.3 bevat het advies van het management aan het bestuur.

9.2 Financiering

De VNOG is geen zwaar gefinancierde regio. Dat bleek al uit het onderzoek van Cebeon (2017) en is bevestigd door de Benchmark Veiligheidsregio's die Berenschot heeft uitgevoerd.

Uit de Benchmark komt naar voren dat de VNOG in het algemeen een gemiddeld kostenniveau heeft voor de omvang van de regio. De personele kosten voor de brandweerprocessen zijn opvallend laag. Dit heeft te maken met het hoge aantal vrijwilligers (92%). Ook kosten van de GHOR liggen 22% lager dan het gemiddelde uit de Benchmark. De personele kosten voor het proces Risicobeheersing zijn zo goed als gelijk aan het gemiddelde. De personele kosten van de Overhead liggen met 20% iets onder het gemiddelde van de veiligheidsregio's en ruim onder het gemiddelde van gemeenten (33%). Over het proces Bevolkingszorg zijn te weinig gegevens om uitspraken te kunnen doen.

Gemeenten krijgen via de algemene uitkering uit het gemeentefonds middelen om onder andere de kosten voor brandweer en rampenbestrijding te kunnen betalen. Er is een verschil van

€ 8 miljoen tussen de werkelijk ontvangen bedragen door de gemeenten en het bedrag dat wordt bijgedragen aan de VNOG.

Om financieel in control te komen, zijn in 2019 alle geldkranen in de VNOG dichtgedraaid om extra budgetoverschrijding te voorkomen. Alle medewerkers zijn zich hiervan bewust en handelen hiernaar.

9.3 Keuzemogelijkheden

Elke afdeling heeft een aantal taakgebieden (bouwstenen) benoemd: 28 bouwstenen in totaal. Op grond van de bestuurlijk bepaalde visie op de VNOG, kan het bestuur voor elke bouwsteen het bijbehorende dienstniveau bepalen: het huidige niveau, het basisniveau of het basisplussniveau.

De bouwstenen zijn dus de knoppen waaraan gedraaid kan worden. Daarnaast zijn de incidentele verandkosten in beeld gebracht. Deze kosten zijn nodig om tot het gewenste dienstverleningsniveau te komen.

Het bestuur kan voor alle bouwstenen het basisniveau kiezen. Dit leidt tot een structurele besparing van € 2.452.000 ten opzichte van de huidige (gecorrigeerde) begroting 2019. Het bestuur kan ook voor alle bouwstenen het basisplussniveau kiezen. Dit kost jaarlijks € 2.036.000 extra ten opzichte van de huidige (gecorrigeerde) begroting 2019.

Dit zijn de uitersten wat betreft niveau van dienstverlening en ook wat betreft financiële gevolgen. Alle andere keuzes hebben financiële gevolgen die zich bewegen binnen de bandbreedte - **€ 2.452.000 en + € 2.036.000**. In het volgende overzicht wordt de totale bandbreedte getoond in het zogenaamde 'knoppenmodel'. De totaalbedragen geven de verandering weer ten opzichte van het huidige scenario met de begroting 2019, inclusief de begrotingswijziging.

Knoppenmodel

	Scenario Huidig 2019	Scenario Basis	Scenario Plus	Veranderkosten Incidenteel
GHOR				
1. GHOR Risicoanalyse en planvorming	235.000	0	+34.000	
2. GHOR Advisering	235.000	0	+47.000	
3. GHOR Informatievoorziening	195.000	0	+189.000	
4. GHOR Vakbekwaamheid	249.000	0	+53.000	
5. GHOR Operationele organisatie	573.000	0	+57.000	
RB				
6. RB Toezicht	1.941.000	-383.000	+190.000	
7. RB Risicoanalyse en planvorming	427.000	0	+20.000	
8. RB Advisering	1.587.000	-383.000	+105.000	
9. RB Informatievoorziening	427.000	0	+35.000	
10. RB Risicocommunicatie	418.000	0	+120.000	
9a. RB Veranderkosten Info. Voorziening				+170.000
CB				
11. CB Risicoanalyse en planvorming	208.000	0	+85.000	
12. CB Advisering	41.000	-39.000	+17.000	
13. CB Informatievoorziening	115.000	0	+43.000	
14. CB Vakbekwaamheid	368.000	0	+118.000	
15. CB Operationele organisatie	219.000	0	0	
16. CB Risicocommunicatie	51.000	0	+63.000	
17. CB Bevolkingszorg en crisiscomm.	244.000	0	+20.000	
IB/BO				
18. BO Materieel (incl. onderhoud/beh.)	4.799.000	-671.000	-25.000	
19. IB Medewerkers (vrijw. urenbudget)	3.500.000	-295.000	-70.000	
20. BO Vakbekwaam worden	1.984.000	-116.000	0	
21. BO Vakbekwaam blijven	2.427.000	-57.000	-14.000	
22. BO Oefenen real. omstandh.	407.000	0	+403.000	
23. BO Kwaliteitsniveau oefenavonden	0	0	+377.000	
22a. BO Veranderkosten Oefenen real. oms.				+30.000
BV				
24. BV HRM	2.540.000		0	
25. BV Middelen	2.809.000	-510.000	0	
26. BV Informatievoorziening	3.271.000		+170.000	
27. BV Bestuur, strategie en communicatie	1.956.000		0	
28. Veranderkosten Organisatieontwikkeling				+840.000
Mutatie t.o.v. scenario Huidig		-2.452.000	+2.036.000	+1.040.000 incidenteel

9.4 Advies

Het managementteam heeft op verzoek van het dagelijks bestuur een advies opgesteld dat in deze paragraaf wordt toegelicht. Het dagelijks bestuur wil graag in gesprek met het algemeen bestuur op basis van dit advies. Op deze wijze staat het gesprek open voor de inbreng van alle burgemeesters vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

De bestuursopdracht is om van de VNOG een financieel gezonde en stabiele toekomstgericht organisatie te maken die efficiënt werkt en kwaliteit levert bij haar opgave.

De belangrijkste vraag die tijdens de tweedaagse voorligt is: welke veiligheidsregio willen wij zijn?

Het antwoord daarop ligt besloten in de opgave van de VNOG en de kenschets van de regio. Een regio die veiligheid en zorg biedt aan iedereen die in de regio woont, werkt of recreëert. De VNOG blijft bij haar kernactiviteiten - het voorkomen en bestrijden van incidenten en crisis - en dat doet zij effectief en efficiënt.

Het advies schetst per afdeling het scenario dat hiervoor de meest wenselijke voorwaarden creëert - in relatie tot reële (financiële) middelen.

In dit advies:

- is het **(brand)risicoprofiel** voor alle activiteiten van de VNOG leidend;
- ligt de focus op **wat er in de het gebied veel is**: natuur (zowel bos, heide als water) en agrarisch gebied, de vele evenementen, het hoge aantal recreatieparken en de vele zorgorganisaties in de regio;
- zijn de (vrijwillige) **medewerkers vakbekwaam en professioneel** en is de inzet gericht op het versterken van **kwaliteit van medewerkers**;

- heeft de VNOG een **goede informatiepositie** en snel inzicht in veiligheids- en gezondheidsrisico's;
- stimuleert de VNOG burgers, instellingen en bedrijven tot **zelfredzaamheid** en het nemen van **eigen verantwoordelijkheid** bij incidenten, rampen en crisis;
- informeert de VNOG inwoners en bezoekers over **risico's** en biedt **handelingsperspectieven** bij incidenten;
- worden de **posten** goed ondersteund en zijn de **interne informatiesystemen** op orde;
- is de organisatie op korte termijn financieel in control en op de (middel)lange termijn **financieel gezond**, efficiënt ingericht en goed aan te sturen;
- is de VNOG dé organisatie in de regio voor **Samen werken aan veiligheid**.

In het volgende overzicht worden de financiële consequenties van het advies ten aanzien van de afdelingen getoond in het 'knoppenmodel'. De gekozen knoppen (bouwstenen) zijn verlicht en de bedragen vetgedrukt.

Het advies leidt - ten opzichte van de huidige situatie - tot een dienstverleningsniveau met meerkosten van € 206.000 en eenmalige veranderkosten van € 1.040.000. Deze bedragen zijn exclusief de extra besparingsmogelijkheden.

Het advies van het management (zie verder) over de extra bezuinigingsmogelijkheden leidt tot extra besparingen van totaal € 485.000 structureel.

Het totale advies leidt tot besparingen van totaal €279.000 structureel en eenmalige veranderkosten van € 1.040.000.

Deze cijfers hebben betrekking op de situatie over een aantal jaar. Na besluitvorming in het AB wordt een implementatieplan opgesteld.

Advies

Bouwstenen en scenario's		Scenario Huidig 2019	Scenario Basis	Scenario Plus	
GHOR	1. GHOR Risicoanalyse en planvorming	235.000	0	+34.000	
	2. GHOR Advisering	235.000	0	+47.000	
	3. GHOR Informatievoorziening	195.000	0	+189.000	
	4. GHOR Vakbekwaamheid	249.000	0	+53.000	
	5. GHOR Operationele organisatie	573.000	0	+57.000	
RB	6. RB Toezicht	1.941.000	-383.000	+190.000	
	7. RB Risicoanalyse en planvorming	427.000	0	+20.000	
	8. RB Advisering	1.587.000	-383.000	+105.000	
	9. RB Informatievoorziening	427.000	0	+35.000	
	10. RB Risicocommunicatie	418.000	0	+120.000	
	9a. RB Veranderkosten Info. Voorziening				+170.000
CB	11. CB Risicoanalyse en planvorming	208.000	0	+85.000	
	12. CB Advisering	41.000	-39.000	+17.000	
	13. CB Informatievoorziening	115.000	0	+43.000	
	14. CB Vakbekwaamheid	368.000	0	+118.000	
	15. CB Operationele organisatie	219.000	0	0	
	16. CB Risicocommunicatie	51.000	0	+63.000	
	17. CB Bevolkingszorg en crisiscomm.	244.000	0	+20.000	
IB/BO	18. BO Materieel (incl. onderhoud/beh.)	4.799.000	-671.000	-25.000	
	19. IB Medewerkers (vrijw. urenbudget)	3.500.000	-295.000	-70.000	
	20. BO Vakbekwaam worden	1.984.000	-116.000	0	
	21. BO Vakbekwaam blijven	2.427.000	-57.000	-14.000	
	22. BO Oefenen real. omstandh.	407.000	0	+403.000	
	23. BO Kwaliteitsniveau oefenavonden		0	+377.000	
	22a. BO Veranderkosten Oefenen real. oms.				+30.000
BV	24. BV HRM	2.540.000		0	
	25. BV Middelen	2.809.000	-510.000	0	
	26. BV Informatievoorziening	3.271.000		+170.000	
	27. BV Bestuur, strategie en communicatie	1.956.000		0	
	28. Veranderkosten Organisatieontwikkeling				+840.000
Scenario Advies		Mutatie t.o.v. Scenario Huidig:		+206.000	
		Incidentele veranderkosten:		+1.040.000	

Het advies van het management leidt tot een dienstverleningsniveau met meerkosten van € 206.000 en eenmalige veranderkosten van € 1.040.000. Het advies over de extra bezuinigingsmogelijkheden leidt tot extra besparingen van totaal € 485.000 structureel. Het totale advies leidt tot besparingen van totaal €279.000 structureel en eenmalige veranderkosten van € 1.040.000.

Onderstaand wordt het advies per afdeling toegelicht. Het advies verschilt per bouwsteen: soms volstaat het huidig scenario, voor andere is het basisscenario of het basisplusscenario wenselijk. Per bouwsteen wordt aangegeven welk scenario de voorkeur heeft.

Korte toelichting per afdeling

GHOR:

- Voor de bouwstenen Risicoanalyse en planvorming, Informatievoorziening en Operationele organisatie wordt het Basisplusscenario geadviseerd. Hierdoor kan kennis van het geneeskundige netwerk worden samengebracht in pilotprojecten (vgl HartVeiligWonen). Door het versterken van de informatiepositie in de zorg ontstaat inzicht in de risico's en knelpunten en kunnen patiënten bijvoorbeeld direct naar het juiste ziekenhuis vervoerd worden. De zelfredzaamheid inwoners en instellingen wordt vergroot door onder het stimuleren van burgerparticipatie. De positie van de GHOR als netwerkorganisatie wordt versterkt.
- Voor wat betreft de bouwstenen Advisering en Vakbekwaamheid geldt het basisscenario.

Risicobeheersing:

- Door voor de bouwstenen Toezicht, Advisering en Risicocommunicatie in het Basisplusscenario te kiezen,
- zet Risicobeheersing in op het verder ontwikkelen van het veiligheidsdashboard (pilot Harderwijk en Winterswijk),
- het verhogen van advisering en toezicht op evenementen, risicovolle objecten en bedrijven, meer inzet op risicocommunicatie over brandveilig leven en realtime inzicht in objectinformatie voor de aanrijdende eenheden.
- Voor de bouwstenen Risicoanalyse en planvorming en Informatievoorziening volstaat het huidige scenario.

Crisisbeheersing:

- Voor de bouwstenen Risico-analyse en planvorming, Informatievoorziening, Risicocommunicatie en Bevolkingszorg

& Crisiscommunicatie is het advies te kiezen voor het basisplusscenario. Hiermee zet Crisisbeheersing in op de netwerk- en regisseursfunctie die de veiligheidsregio kan bieden ten behoeve van gemeenten, coördinatie van de evenementenadvisering, ontwikkeling van het veiligheidsinformatiecentrum en het bieden van informatie en handelingsperspectieven bij rampen en crisis en budget voor de gemeentelijke kolom.

- Voor de coördinatie van de Advisering en Vakbekwaamheid volstaat het basisscenario.

Incidentbestrijding incl. brandweerondersteuning:

Dekking- en spreiding

- Voor wat betreft de bouwstenen Materieel is het advies het basisscenario. Een externe commissie, bestaande uit brandweerspecialisten, heeft een toets uitgevoerd op scenario's voor de dekking en spreiding. Het advies van de commissie is om de brandweezorg als een collectieve opgave voor de VNOG te zien waarbij de 56 brandweerposten de basis vormen. De commissie beoordeelt de uitgewerkte scenario's als operationeel verantwoord en onderschrijft daarmee de mogelijkheid om op onderdelen materieel en materiaal af te stoten.
- De bouwstenen Medewerkers en Vakbekwaam worden en blijven hangen samen met de bouwsteen Materieel. Ook daar volstaat het basisscenario. Minder voertuigen leidt tot een vermindering van het aantal medewerkers en een vermindering van onderhoud, verzekeringen, kleding, etc.
- De bouwstenen Oefenen onder realistische omstandigheden en Kwaliteitsniveau oefenavonden vragen in het basisplusscenario een noodzakelijke investering. Door vakbekwame medewerkers verhoogt de kwaliteit van de te leveren diensten door de vrijwilligers van onze brandweerposten. De intensivering van de ondersteuning van de reguliere oefenavonden neemt de huidige onvrede weg over het oefenen bij de posten. Daarnaast is een intensivering voorzien op het oefenen onder realistische omstandigheden

(vakbekwaamheidspleinen VNOG en trainingen in het binnen- en buitenland). Daarom heeft voor deze bouwstenen het basisplusscenario de voorkeur.

Bedrijfsvoering:

- Het Basisscenario ligt dicht tegen het huidig niveau, waarbij een aantal vacatures niet is ingevuld. Dit scenario betekent een schrale dienstverlening, gericht op beheersing waarbij geen ruimte is voor advisering over ontwikkelingen.
- De bouwsteen Informatievoorziening zorgt er in het Basisplusscenario voor dat geïnvesteerd wordt in het beter ontsluiten van managementinformatie (aansluiting HRM informatie en financiële gegevens). Hiermee ondersteunt de afdeling bedrijfsvoering de primaire processen.

Kosten

Het door het management geadviseerde scenario vergt een investering van structureel € 206.000.

De inzet is om deze kosten deels te financieren met geld dat bespaard wordt op andere terreinen en door efficiënter te werken op de (middel)lange termijn.

Voor de incidentele veranderkosten kan ervoor gekozen worden deze (waar mogelijk en al dan niet deels of volledig) te dekken uit het eventuele positieve jaarresultaat 2019 (dit blijkt uit de prognose van de Tweede Financiële Verkenning 2019).

Aanvullende besparingsmogelijkheden

Naast de dienstverleningsscenario's - die met name in het basisscenario, en in enkele gevallen ook in het basisplusscenario, al besparingen bevatten - is een aantal aanvullende besparingsmogelijkheden uitgewerkt. Nog niet van alle genoemde voorstellen is bekend of deze kunnen worden doorgevoerd. Het advies is om tenminste onderstaande besparingsmogelijkheden proberen te realiseren.

- Kazernerings: met de inzet wordt een (nieuwe) budget overschrijding voorkomen.
- Opkomstvergoeding naar een half uur: de besparing die dit oplevert kan worden ingezet voor vakbekwaam worden (€ 180.000).
- Bevelvoerder van dienst: de besparing die dit oplevert kan worden ingezet voor vakbekwaam worden (€ 220.000)
- Regeling Niet Repressieve Medewerker: PM
- Logistieke eenheid: van twee naar één eenheid. € 60.000
- Piketten (ROF): € 25.000

De totale besparing is dan € 485.000.

Een aantal van bovengenoemde besparingsmogelijkheden moet, voordat zij kunnen worden ingevoerd, een traject met onder andere de medezeggenschap doorlopen. Tevens geldt mogelijk een afbouwscenario